

این شاخه مال من است

درباره‌ی پرویز کلانتری
گردآورندگان: توکا و منصور ملکی

www.ketab.ir

(پیکره)

این شاخه مال من است
درباره‌ی پرویز کلانتری

گردآورندگان: توکا و منصور ملکی • مدیر هنری: خشایار مهری
طرح جلد: امیر فرهاد
چاپ نخست: ۱۳۹۱
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
قیمت: ۲۴۰۰۰ تومان
لیتوگرافی: نقش سبز
چاپ و صحافی: مینا
نشر پیکره: تهران، خیابان آزادی، ابتدای خیابان آذریایجان، شماره ۱۰۳۴
تلفن: ۶۶۰۳۸۵۴۴
www.peikarehpub.ir
info@peikarehpub.ir

گالری ساریان
Sarabian Gallery

این کتاب با حمایت گالری ساریان
و همزمان با نمایشگاه آثار
استاد پرویز کلانتری
در آبان ۱۳۹۱ به چاپ رسیده است.

میرشابه: ملکی، توکا، ۱۳۵۲ -
عنوان و نام پدیدآور: این شاخه مال من است: درباره‌ی پرویز کلانتری / گردآورنده، توکا و منصور ملکی،
مشخصات نشر: تهران: پیکره، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری: ۴۰۰ ص: ۱، مصور.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۲۸۰۰۰-۱-۹
وضعیت فهرست‌نویسی: آریا
یادداشت: کتابخانه.
موضوع: کلانتری، پرویز، ۱۳۱۰ - -- نقد و تفسیر.
موضوع: کلانتری، پرویز، ۱۳۱۰ - -- مصاحبه‌ها.
موضوع: نقاشان ایرانی -- قرن ۱۴
موضوع: نویسندگان ایرانی -- قرن ۱۴
موضوع: ملکی، منصور، ۱۳۲۱ -
شماره افزوده: ۱۳۹۰ LNY ۴۷۸۸
رده‌بندی کنگره: ۷۵۹/۹۵۵
رده‌بندی دی‌یو: ۲۸۸۴۷۵
شماره‌ی کتابشناسی ملی: ۲۸۸۴۷۵

فهرست مطالب

پیشگفتار ۹

رویدادنگاری ۱۱

پرویز کلانتری به روایت پرویز کلانتری ۱۹

پرویز کلانتری به روایت دیگران ۳۵

این قدر پاک، این قدر با لطف - آیدین آغداشلو ۳۷ / تو آن نبودی که شفق را خونین آفرید - جمال‌الدین اکرمی ۳۸ / مجموعه نقاشی‌های دست‌آخته، پرویز کلانتری - کریم امامی ۶۶ / نقش عجب - ایرج پارس‌نژاد ۶۸ / پرویز کلانتری، جادوگر یا نقاش - محمدابراهیم جعفری ۷۰ / یک نام و سه خیال - محمدحسن حامدی ۷۳ / او همچنان در حال خط‌کشیدن است - مجید روشنگر ۷۶ / پرویز کلانتری و کودکی ما - یاسمین سینیایی ۸۴ / حالا فرصتی است که بگویم - قباد شیوا ۸۶ / این ترک‌های دیوار از تازیان‌های تاریخ است - هاشم سلایی ۸۸ / حاصل مهرورزی‌های بی‌حساب نه هویت بومی - علی‌اصغر قرباغی ۹۲ / کودکی که پشت کلمه‌هایش ایستاده است - ناهید فیضی ۹۳ / سلوک پرویز در جهت هفتم - جواد مجابی ۹۶ / سر این خط را بگیر و بیا - چنگیز محمودزاده ۱۰۱ / دنیای خواب‌های غریب - منصور ملکی ۱۰۸ / عاشق فرهنگ و زندگی روستایی - محمد میرشکرایی ۱۱۰ / پرویز کلانتری و ادبیات کودکان - توران میرهادی ۱۱۲

نوشته‌های پرویز کلانتری ۱۱۵

یادداشت ۱۱۷ / سرآغاز هنر مدون در ایران ۱۱۹ / ضیاء بود، برچمدار نقاشی مدون ایران ۱۲۴ / سرنوشت در را می‌گوید ۱۲۷ / روایت‌ها و رؤیاها ۱۳۳ / یاد ایام ۱۳۷ / پروژه بحث‌برانگیز بهجت ۱۴۳ / حیات ایرانی در قفس سیار ۱۴۷ / با کلاه همفری بوگارت (درباره زنده‌یاد هرمز وحید) ۱۵۲ / ویلیام سارویان ۱۵۴

گفت‌وگوها ۱۵۷

زیبایی‌شناسی ویژه‌ای از سایه‌ها - رامین صدیقیان ۱۵۹ / نقاشی‌هایی برای مردم کور - ناصر زراعتی ۱۶۵ / زیبایی‌شناسی مشترک و مفهوم «ملت» - ناصر زراعتی ۱۷۹ / وقتی نقاش در پوست بچه‌ها می‌رود، به دنیای آن‌ها نزدیک‌تر می‌شود ۱۸۹ / نسل جدید بینندگان: راهگشای نقاشی ایران ۲۰۰ / خاطرات درس و مشق - ساعد مشکو ۲۰۹ / دیگر آن دم قدیم نیستم - علی شمار ۲۱۴ / سر این خط را بگیر و بیا - نلی محبوب ۲۲۴ / جیغ بنفش نقاش - پرویز براتی، شروین فریدزاد ۲۲۷ / آن شهرهای شاعرپرور - شاهرخ نویسرکانی ۲۴۱ / این شاخه مال من است - هدی امین ۲۵۱ / با صدای گنجشک‌ها بیدار می‌شوم - آرش نصیری ۲۶۹ / من به عناصر بومی سرزمین عشق می‌ورزم - مریم نظری ۲۷۸ / نقاشی‌های من از جنس خاک هستند - آزاده جعفریان ۲۸۵ / نقاشی از جنس خاک، شاعری از جنس آب - پریس تنظیفی ۲۹۷ / خاک ایران گிரایی دلد - صبا رادمان ۳۰۶ / منشین خاک - آزاده صالحی ۳۱۱ / این ساعت مبتلا به سرطان است - هلیا قاضی میر سعید ۳۱۷ / خلاقیت یعنی، نگاشتن توبه و واقعیت - محمدابراهیم جعفری ۳۲۴

قصه‌ها ۳۳۹

بهشت گمشده قدریز ۳۴۱ / مرگ پایان کبوتر نیست ۳۵۲ / چهار روایت از شب سال نویی که بر نیما گذشت با نگذشت ۳۵۴ /

کلتوراترا ۳۶۱

مقاله‌شناسی و کتاب‌شناسی ۳۶۵

تصاویر ۳۷۵

یک گفت‌وگوی مفصل با پرویز کلانتری و نقل خاطرات او از تمامی دوران زندگی و دوره‌های آفرینش و خلق آثارش فکر اولیه و خواست یکی از گردآورندگان کتاب حاضر بود، قرار بود گفت‌وگو ضبط و پس از پیاده‌کردن و ویراستاری به صورت کتابی به چاپ برسد که به دلایلی - از جمله سفرهای بی‌دری کلانتری - متوقف شد و کلانتری پیشنهاد انتشار کتابی به عنوان شناختنامه خود را مطرح کرد.

از آن جا که کلانتری در طول سال‌ها یکی از نقاشان مطرح هنر نوگرای ایران و از فعال‌ترین نقاشان معاصر بوده، و نیز خودش هم دست به قلم بوده و درباره هنرمندان هنرهای تجسمی مطالبی نوشته است، حضور پررنگی در مطبوعات داشته است و بسیاری از نشریه‌ها از او گفت‌وگوهایی یا مطالبی به چاپ رسانده‌اند و انتخاب گزیده‌ای از این همه مطلب کاری مشکل برای گردآورندگان بود. کاری سخت دشوار که مدت‌ها به طول انجامید و نتیجه آن شد که کتابی قطور فراهم آمد که ورق‌زدن و خواندنش برای علاقه‌مندان کلانتری ناممکن بود (مگر آن که در دو یا سه جلد به چاپ می‌رسید). گردآورندگان به ناچار دست به گریش زدند.

در این گزینش‌ها سعی شده است از هر دوره زندگانی و فعالیت‌های هنری او نمونه‌هایی انتخاب شود که وجوه مختلف شخصیت هنری وی را به عنوان تصویرگر کتاب‌های کودکان، نقاش، انیماتور، کاریکاتوریست و نویسنده نشان دهد.

کلانتری علاوه بر نوشتن مطالبی درباره هنرهای تجسمی و هنرمندان این حوزه، بخت خود را به عنوان نویسنده قصه نیز آزمود. کاری موفقیت‌آمیز که عنوانی به عنوان‌های او افزود. او در آغاز قصه‌هایش را در یک ماهنامه ادبی به چاپ می‌رساند. بعدها به اصرار و تشویق دوستانش با افزودن چندین قصه تازه و منتشرنشده، آن‌ها را در کتابی با عنوان «نیچه نه؛ فقط بگو: شد اسماعیل» به چاپ رساند. کتابی که سخت مورد توجه اهل ادب قرار گرفت و استقبال از آن چاپ کتاب‌هایی دیگر از او را فراهم آورد. از او تا به امروز چهار مجموعه قصه به چاپ رسیده است، که گردآورندگان این کتاب نمونه‌هایی از هر کتاب را انتخاب کرده‌اند.

ذکر این نکته لازم است که تعدادی از مطالب «پرویز کلاتری به روایت دیگران» به سفارش گردآورندگان نوشته شده و برای اولین بار است که به چاپ می‌رسد و نیز تعدادی از مطالب «نوشته‌های کلاتری» در جای دیگری منتشر نشده است.

جا دارد نسبت از همکاری‌های صمیمانه «فرح کلاتری» همسر ایشان و سپس از محمودرضا بهمن‌پور (نشر نظر)، محمدعلی داوودی‌پور (نشر زرین و سیمین)، ابراهیم حقیقی، عباس حجت‌پناه و نادر سیحون که تصاویر آثار و عکس‌هایی از کلاتری را در اختیار ما گذاشتند سپاسگزاری کنیم.

گردآورندگان

رویدادنگاری

- ۱۳۱۰ اول فروردین، تولد، زنجان
- ۱۳۳۰ نمایشگاه انفرادی در گالری استیک
- ۱۳۳۴ تصویرگری کتاب «کدوی قلقله زن»، کتاب سخن
- ۱۳۳۵ تصویرسازی کتاب‌های درسی
- ۱۳۳۸ فارغ‌التحصیلی از دانشکده هنرهای زیبای دانشگاه تهران در رشته نقاشی
- ۱۳۳۹ آموزش نقاشی در دانشکده هنرهای زیبای تهران
- ۱۳۳۹ شرکت در سمینار آموزشی تهیه و تولید کتاب‌های درسی و کارآموزی در استودیوی دان رو برای تصویرگری کتاب‌های درسی، نیویورک
- ۱۳۴۰ نمایشگاه انفرادی در دانشکده هنرهای زیبای تهران
- ۱۳۴۱ آغاز همکاری با شورای کتاب
- ۱۳۴۳ شرکت در نمایشگاه گروهی «چهارمین بی‌ینال تهران»
- ۱۳۴۶ شرکت در نمایشگاه گروهی «هنر مدرن ایرانی»، دانشگاه کلمبیا
- ۱۳۴۷ تصویرگری کتاب «گل اومد بهار اومد»، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
- ۱۳۴۷ دریافت جایزه بهترین نقاشی کتاب کودکان برای کتاب «گل اومد، بهار اومد» از طرف شورای کتاب کودک

۱۳۴۷ مدیریت بخش آموزش های هنری در کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
(تا سال ۱۳۵۷)

۱۳۴۸ تصویرگری کتاب «پیغمبر اسلام»، کمیته ملی پیکار جهانی با بی سوادى

۱۳۴۸ تصویرگری کتاب «جم جمک برگ خزون»، [جیبی]

۱۳۴۸ دریافت جایزه برای کتاب «جم جمک برگ خزون» از طرف شورای کتاب کودک

۱۳۴۹ شرکت در نمایشگاه گروهی «۲۵ سال هنر معاصر ایرانی»، تهران

۱۳۴۹ نمایشگاه انفرادی در دانشکده هنرهای زیبا تهران با مجموعه «سیاه بر سیاه»

۱۳۵۰ شرکت در دوره آموزش نقاشی به کودکان و نوجوانان در مؤسسه Junior Art
Center, کالیفرنیا

۱۳۵۱ نمایشگاه انفرادی در گالری سیحون و نمایش اولین نمونه آثار کاهگلی

۱۳۵۲ نمایشگاه انفرادی در موزه کرمان

۱۳۵۳ شرکت در نمایشگاه گروهی «نخستین نمایشگاه هنری بین المللی تهران»

۱۳۵۳ شرکت در نمایشگاه گروهی به مناسبت بازی های آسیایی، گالری تندرین تهران

۱۳۵۳ نمایشگاه انفرادی در گالری سیحون

۱۳۵۳ شرکت در نمایشگاه هنرمندان معاصر در صدمین نمایشگاه تالار قندریز، تهران

۱۳۵۴ شرکت در نمایشگاه گروهی «هنر معاصر ایران از آغاز تا امروز»، انجمن ایران و
آمریکا

۱۳۵۴ نمایشگاه انفرادی در گالری سیحون

۱۳۵۵ شرکت در نمایشگاه گروهی در نمایشگاه بین المللی هنر، بال سویس

- ۱۳۵۵ تصویرگری کتاب آلبوم موسیقی «رنگین کمون»
- ۱۳۵۵ شرکت در نمایشگاه گروهی «هنر معاصر ایران» در انجمن ایران و آمریکا
- ۱۳۵۶ شرکت در نمایشگاه گروهی «واش آرت»، واشنگتن
- ۱۳۵۶ شرکت در نمایشگاه گروهی «سیمای هنر امروز ایران» در نگارخانه مهرشاه
- ۱۳۵۷ شرکت در سمینار «آموزش از طریق هنر» در دانشگاه آدلاید، استرالیا
- ۱۳۵۷ نمایشگاه انفرادی در موزه کرمان
- ۱۳۵۸ تصویرگری کتاب «قانون»، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
- ۱۳۵۹ طراحی و کارگردانی فیلم انیمیشن «آزادی آمریکایی»، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
- ۱۳۶۰ تصویرگری کتاب «شیطان کوچک را رنگ کنیم»، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
- ۱۳۶۱ تصویرگری کتاب «خانه باباعلی»، روش نو
- ۱۳۶۲ تصویرگری کتاب «در نور ماه»، رسالت قلم
- ۱۳۶۱ تصویرگری کتاب «روستایی و شیر»، امیرکبیر
- ۱۳۶۱ تصویرگری کتاب «سفر دریایی»، امیرکبیر
- ۱۳۶۱ تصویرگری کتاب «نوروزها و ...»، صدا و تصویر
- ۱۳۶۱ تصویرگری کتاب «گربه‌ها و خروس‌ها»، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
- ۱۳۶۲ تصویرگری کتاب «اینک سرزمین حجر»، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

- ۱۳۶۲ تصویرگری کتاب «گودال آب»، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
- ۱۳۶۲ تصویرگری کتاب «هنرهای کوچک»، شکوفه
- ۱۳۶۲ شرکت در نمایشگاه گروهی موزه آسیا پاسیفیک، پاسادنا کالیفرنیا
- ۱۳۶۳ تصویرگری کتاب «سیاهک و سفیدک»، روش نو
- ۱۳۶۳ تصویرگری کتاب «دالی»، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
- ۱۳۶۳ تصویرگری کتاب «شعر با الفبا»، روش نو
- ۱۳۶۴ تصویرگری کتاب «پس از چند تا»، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
- ۱۳۶۴ تصویرگری کتاب «خانه حاج رحیم آقا کجاست؟»، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
- ۱۳۶۵ تصویرگری کتاب «بگویم، بخوانیم، بنویسیم»، کمیته ملی پیکار جهانی با بی‌سوادی
- ۱۳۶۵ تصویرگری کتاب «سلام»، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
- ۱۳۶۵ نمایشگاه انفرادی در گالری کتاب‌سرا
- ۱۳۶۶ نمایشگاه انفرادی در گالری کتاب‌سرا و نمایش مجموعه «همراه با شایر»
- ۱۳۶۷ ایراد سخنرانی درباره نقاشی معاصر ایران در دانشگاه برکلی، کالیفرنیا
- ۱۳۶۷ تصویرگری کتاب «جلال در پرتگاه توچال»، روش نو
- ۱۳۶۷ تصویرگری کتاب «یادگار دایی جواد»، کتاب‌های شکوفه
- ۱۳۶۷ نمایشگاه انفرادی در پاریس
- ۱۳۶۷ همکاری با سازمان یونسف در چاپ کارت‌پستال و یک قطعه تمبر سازمان ملل متحد

۱۳۶۹ نمایشگاه انفرادی در گالری کتاب‌سرا و نمایش مجموعه «سقاخانه»
۱۳۷۰ تصویرگری کتاب «کلاغ زرد»، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
۱۳۷۰ نمایشگاه انفرادی در گالری خوریان، سانفرانسیسکو و سخنرانی در دانشگاه
برکلی

۱۳۷۰ نمایشگاه انفرادی در گالری کلاسیک اصفهان
۱۳۷۱ نمایشگاه انفرادی در گالری پاریس، رفسنجان
۱۳۷۱ شرکت در نمایشگاه گروهی «تایجان اکسپو»، کره جنوبی
۱۳۷۲ شرکت در نمایشگاه گروهی «دومین دوسالانه نقاشی تهران»
۱۳۷۲ شرکت در نمایشگاه گروهی «سه سالانه بین المللی لایت کالا»، دهلی نو
۱۳۷۲ تصویرگری کتاب «باغ دوستی»، روش نو
۱۳۷۳ تصویرگری کتاب «پلنگ یک‌تاز»، روش نو
۱۳۷۴ شرکت در نمایشگاه گروهی «سومین دوسالانه نقاشی تهران»
۱۳۷۵ شرکت در نمایشگاه گروهی گالری کندلوس با عنوان «سیری در سبک‌ها و
شیوه‌ها»

۱۳۷۵ شرکت در نمایشگاه گروهی در کالیفرنیا
۱۳۷۵ نمایشگاه انفرادی در پاریس
۱۳۷۶ شرکت در نمایشگاه گروهی «2MK»، پاریس
۱۳۷۶ شرکت در نمایشگاه گروهی «چهارمین دوسالانه نقاشی تهران»
۱۳۷۶ شرکت در نمایشگاه گروهی گالری واگنر، آلمان

- ۱۳۷۶ عضو گروه پایه‌گذاران انجمن حمایت از حقوق کودکان
- ۱۳۷۷ شرکت در نمایشگاه گروهی در ساختمان سازمان ملل، نیویورک
- ۱۳۷۸ شرکت در نمایشگاه گروهی «اولین دوسالانه طراحی تهران»
- ۱۳۷۹ شرکت در نمایشگاه گروهی گالری آرتک، مادرید
- ۱۳۸۰ شرکت در نمایشگاه گروهی نمایشگاه هنر معاصر ایران، لندن
- ۱۳۸۱ شرکت در نمایشگاه گروهی در هتل دریال، پراگ، جمهوری چک
- ۱۳۸۱ شرکت در نمایشگاه گروهی مؤسسه بین‌المللی کریستین، لندن
- ۱۳۸۱ شرکت در نمایشگاه گروهی «نسیمی از باغ‌های پارس، هنر جدید ایران» در کتابخانه مرکزی لوس آنجلس
- ۱۳۸۲ انتشار کتاب «خاک را به نظر کیما کنند»، انتشارات روین، سیمین
- ۱۳۸۲ شرکت در نمایشگاه گروهی «ششمین دوسالانه نقاشی معاصر تهران»
- ۱۳۸۲ شرکت در نمایشگاه گروهی در سالن شماره ۳ سازمان ملل متحد، ژنو
- ۱۳۸۲ شرکت در نمایشگاه گروهی گالری آرتا، ونکوور
- ۱۳۸۲ شرکت در نمایشگاه گروهی گالری دکتر هاوس، برن
- ۱۳۸۲ شرکت در نمایشگاه گروهی مرکز هنرهای تجسمی، دوحه
- ۱۳۸۳ انتشار کتاب «نیچه نه، فقط بگو مشد اسماعیل»، نشر کتاب روشن
- ۱۳۸۳ انتشار کتاب «چهار روایت از شب سال نویی که بر نیما گذشت یا نگذشت»، نشر ماه‌ریز (مجموعه قصه‌ها)
- ۱۳۸۳ انتشار کتاب «ولی افتاد مشکل‌ها»، نشر ثالث، (مجموعه قصه‌ها)

- ۱۳۸۳ شرکت در نمایشگاه گروهی «سومین دوسالانه نقاشی معاصر جهان اسلام»
- ۱۳۸۳ نمایشگاه انفرادی در گالری ماه
- ۱۳۸۳ نمایشگاه انفرادی در گالری شهر ثالث
- ۱۳۸۳ تألیف کتاب «آواز و پرواز» با نقاشی رویا بیژنی، انتشارات راد نواندیش
- ۱۳۸۳ تألیف کتاب «سارا و هفت سین» با نقاشی رویا بیژنی، انتشارات راد نواندیش
- ۱۳۸۴ عضو شورای سیاستگذاری و انتخاب آثار نمایشگاه «هنر معنوی»
- ۱۳۸۴ نمایشگاه انفرادی مروری بر آثار از سوی انجمن هنرمندان نقاش ایران در گالری گلستان
- ۱۳۸۴ نمایشگاه انفرادی در گالری نشر ثالث
- ۱۳۸۵ انتشار کتاب «سر این خط را بگیر و بیا، گزیده نقاشی‌ها»، مؤسسه فرهنگی پژوهشی چاپ و نشر نظر
- ۱۳۸۶ انتشار ویژه‌نامه «بررسی کتاب، ویژه پرویز کلانتری»، لوس آنجلس
- ۱۳۸۷ شرکت در نمایشگاه گروهی «گوش ونگوگ» در گالری ده
- ۱۳۸۸ انتشار کتاب «گزیده آثار نقاشی و تصویرسازی»، مؤسسه فرهنگی پژوهشی چاپ و نشر نظر
- ۱۳۸۸ انتشار کتاب «مرگ پایان کبوتر نیست»، نشر کتاب‌سرا (مجموعه قصه‌ها)
- ۱۳۸۸ ایراد سخنرانی درباره جلیل ضیاءپور در نگارخانه برگ
- ۱۳۸۸ نمایشگاه انفرادی در گالری شمس
- ۱۳۸۹ شرکت در نمایشگاه گروهی «لایه‌های طبیعت» در پردیس سینمایی ملت

- ۱۳۸۹ شرکت در «چهارمین نمایشگاه و فروش سال هنرهای تجسمی هفت نگاه»
- ۱۳۸۹ بزرگداشت و تقدیرانی در «سومین جشنواره هنرهای تجسمی دامون‌فر»
- ۱۳۸۹ شرکت در نمایشگاه گروهی در گالری ایست
- ۱۳۸۹ شرکت در نمایشگاه گروهی در گالری شمرون
- ۱۳۸۹ نمایشگاه انفرادی در گالری ساربان
- ۱۳۸۹ نمایشگاه انفرادی در گالری Nicolas Flamel، پاریس
- ۱۳۹۰ نمایشگاه گروهی در گالری ABRA، کالیفرنیا
- ۱۳۹۰ شرکت در نمایشگاه گروهی «اولین اردیبهشت» (به مناسبت اولین سالگرد درگذشت معصومه سیحون)، گالری سیحون